

MŪSU PASTOGĖ

Eina nuo 1949

Australian Lithuanian Weekly

Post Print Approved PP 255003/01774

Kaina – Price \$1.50

2009.06.10

Nr. 22 (3145)

Adelaidėje paminėta Motinos Diena

Šiais metais Adelaidės lietuviai Motinos Dieną paminėjo gegužės 10. Po šv. Mišių Šv. Kazimiero bažnyčioje visi susirinko į Lietuvių Namus. Programoje pasirodė ir lietuvių mokyklos vaikai (žiūr. nuotr. viršuje), padainuodami ir pašokdami visiems susirinkusiems. Plačiau apie renginį skaitykite "M.P." Nr.20. psl.3.

Vytautas
Doniela

Lietuvos įvykių apžvalga

Vilniaus festivalį užbaigė Violeta Urmana

Vilniuje gegužės 29 d. baigėsi trylikasis tarptautinis Vilniaus festivalis, kurį vai-

nikavo po dvejų metų pertraukos gimtinėje koncertuojanti operos dainininkė Violeta Urmana (Urmanavičiūtė). Vilniuje ji koncertuos su savo scenos ir gyvenimo partneriu italų tenoru Alfredo Nigro.

13-asis Vilniaus festivalis šimtą pateikė šešis koncertus. Festivalio programą pradėjo Londono simfoninis orkestras, diriguojamas Valerijaus Gergijevio. Lietuvos nacionalinėje filharmonijoje pasirodė pianistė Mūza Rubackytė ir Sanchajaus kvartetas (Kinija), Bambergo simfoninio orkestro choras (Vokietija), Lietuvos kamerinis orkestras ir užsienio solistai, Lietuvos nacionalinis simfoninis orkestras koncertavo su pianistu Aleksanderu Toradze (Gruzija, JAV), skambino akustinių gitarų kvartetas "Los Romeros" iš JAV.

"Lietuvos įvaizdžiui formuoti" – 63 milijonai

Lietuvos įvaizdis formuojamas neracionaliai, o tam tikslui skirtos lėšos dažnai naudojamos neefektyviai, teigiama audito ataskaitoje, kurią paskelbė Valstybės kontrolė. Valstybės kontrolė Rasa Budbergytė pažymėjo, kad didelė dalis iš 63 mln. Lt, kuriuos per pastaruosius ketverius metus valstybės institucijos išleido priemonėms, manomai formuojančioms šalies įvaizdį, nedavė laukto rezultato.

Valstybinio audito ataskaitoje, kurioje pateikiami ir įvaizdžio formavimo priemonių vertinimai, išvardijama gana daug atvejų, kur be rezultato išleista dešimtys ar net šimtai tūkstančių litų. Tai įvairios dabar taip pamėgtos "strategijos", "konceptijos" ir pan., bet likusios ant popierio. Valstybės kontrolė kai kuriais atvejais įvardina ir tokius planus gaminius įstai-gas ar kompanijas. Pavyzdžiui, Lietuvos prekės ženklų konkursui ir kitiems darbams buvo panaudota net 1,140,000 litų, tačiau šis prekės ženklas oficialiai valstybės mastu nėra patvirtintas, šiuo metu jį savo internetinėse svetainėse naudoja tik kelios valstybinės institucijos. Auditorių nuomone, Lietuvos prekės ženklų ir kitų paslaugų pirkimui panaudotos lėšos neduoda lauktos naudos, net nėra duomenų apie ženklų žinomumą užsienyje ir pasirengimą naudoti net pačioje Lietuvoje.

Valdai Adamkui – sporto ordinas

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) būstinėje atidaryta paroda, skirta Lietuvos sportininkų debiuto olimpinėse žaidynėse 85-erių metų sukakčiai. Parodos atidaryme dalyvavo ir Prezidentas Valdas Adamkus su žmona Alma.

Kūno kultūros ir sporto departamento (KKSD) generalinis direktorius Algirdas Raslanas V. Adamkui įteikė aukščiausią KKSD apdovanojimą – I laipsnio ordiną su grandine "Už nuopelnus Lietuvos sportui". LTOK prezidentas Artūras Poviliūnas pažymėjo, kad V. Adamkus svariai prisidėjo prie Lietuvos sporto tarptautinio pripažinimo ir visada rėmė olimpinį sąjūdį, skatino jaunimą sportuoti. Per dešimt prezidentavimo metų V. Adamkus buvo nuvykęs į Sydneį ir Atėnų olimpinės žaidynės.

Nukelta į 2 psl.

Iki 2013 metų – 23 milijardai litų ES paramos

Lietuva per 2007-2013 metų laikotarpį gaus per 23 mlrd. litų Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų lėšų. Pati Lietuva prie šios sumos privalės dar pridėti daugiau kaip 2 mlrd. litų valstybės lėšų.

Kaip sako finansų ministras Algirdas Šemeta, ES lėšomis planuojama įgyvendinti 4 veiksmų programas. Pasak jo, beveik 14% visų lėšų numatoma investuoti į žmones. "Kelsime dirbančiųjų ir bedarbių kvalifikaciją, skatinsime mokymąsi visą gyvenimą, investuosime į tyrėjų gebėjimus, efektyvinsime viešąjį administravimą", - aiškino ministras.

Apie 46% lėšų ketinama investuoti į ekonomikos augimą, mokslo tyrimus, verslo ir mokslo bendradarbiavimą, verslo produktyvumo didinimą bei verslo aplinkos gerinimą, susisiekimo ir energetikos infrastruktūrą, informacinės visuomenės kūrimą. 39% žadama investuoti į sanglaudos skatinimą, aplinkosaugą, vietos urbanistinę plėtrą, kultūros paveldo išsaugojimą, turizmo ir lietuvių skatinimą, viešąsias socialines, sveikatos, švietimo paslaugas. 1.4% lėšų, ministro teigimu, bus skirta deramam ES struktūrinių paramos administravimui užtikrinti.

Kiek Lietuva iš ES jau gavo? Pasak Seimo Pirmininko pavaduotojo, Europos reikalų komiteto pirmininko Česlovo Stankevičiaus, preliminariais duomenimis, 2004-2008 m. Lietuvai iš viso suteikta apie 14 mlrd. litų ES finansinės paramos. Kalbėdamas apie apklausų rezultatus jis sakė, kad maždaug pusė Lietuvos gyventojų ES finansinės paramos teikiama naudą jau patiria tiesiogiai arba ją realiai mato Lietuvos gyvenimo aplinkoje ir vertina ją palankiai, kaip gerą investiciją į Lietuvos ateitį. "Dabartinio krizės laikotarpio ES

struktūrinių fondų lėšos yra vienas svarbiausių išorinių finansinių išteklių, todėl ypač svarbu šias lėšas įsisavinti sparčiai ir panaudoti maksimaliai efektyviai", - sakė C. Stankevičius.

Šiemet - galėtų gauti 7 mlrd. litų ES lėšų

Lietuva šiais metais galėtų gauti daugiau kaip 7 mlrd. Europos Sąjungos (ES) lėšų, tačiau šiuo metu parengti planai tik 2-2.5 mlrd. litų panaudojimui, teigia Ministras Pirmininkas Andrius Kubilius. "Dedame visas pastangas, kad per šiuos metus pasiektume didesnę nei 5 mlrd. litų apimtį", - sakė jis Lietuvos radijui. ES lėšas ketinama naudoti ekonomikos gaivinimui, verslo skatinimui, renovavimo programoms finansuoti.

Pasak spaudos, buvusi Gedimino Kir-kilo vadovaujama Vyriausybė dirbusi nepakankamai. Toks vertinimas atspindi ir nuomonių apklausoje. Netiesiogiai tą patvirtina ir dabartinis Premjeras Andrius Kubilius. "Mes paveldėjome tokią situaciją, kad radome realių planų panaudojimo ES pinigų šiais metais tik apie 2-2.5 mlrd. litų apimtį. Dedame visas pastangas, kad per šiuos metus pasiektume didesnę nei 5 mlrd. litų apimtį. Tai nėra lengva, galima apgalvoti, kad tinkamo įdirbio savo laiku nebuvo padaryta, kad būtų galima tokio- mis sumomis operuoti. Bet ekonomikos skatinimo planas ir ministerijų aktyvi veikla leidžia tikėtis, kad pinigų sumos bus žymiai didesnės", - sakė jis. Anot jo, šios lėšos – viena iš galimybių padėti šalies verslui atlaikyti ekonominės krizės išbandymus. "Nes pagrindinė problema verslui – pinigų trūkumas, kai bankai uždarė savo kreditavimo resursus", - komentavo A. Kubilius.

Afganistane – lietuviai nenukentėjo

Kariams patruliuojant Lietuvos vadovaujamoje Afganistano Goro provincijoje, prieš automobilių koloną buvo su-sprogdintas savadarbis sprogmuo. Birželio 2 d. įvykusio incidento metu nei lietuvių kariai, nei transportas nenukentėjo. Incidentas įvyko maždaug 130 km į piet-vakarį nuo Goro provincijos sostinės Čagčarano, kuriame įsikūrusi lietuvių stovykla.

Šiais metais palyginti ramioje Goro provincijoje jaučiamas didesnis sukilėlių aktyvumas, kuris, manoma, gali dar padidėti vasarą. Tam įtakos turės artėjantys Afga-

nistano prezidento ir Goro provincijos vietos valdžios rinkimai.

Su pavojais lietuviams teko susidurti ir anksčiau. Kariams patruliuojant sprogstamas užtaisas sprogo ir praėjusių metų rugpjūčio 21-ąją. Kur kas rimtesnis incidentas įvyko praėjusių metų gegužę, kai naktį buvo apšaudyta Lietuvos karių stovykla ir prie jos sprogo raketa.

Savaite prieš tai Afganistano Goro provincijoje kilę neramumai nusinėšė Lietuvos kario gyvybę – per lietuvių stovyklos užpuolimą žuvo seržantas Arūnas Jarmalavičius.

Nesutariama dėl "Nord Stream" pavojaus

Jau seniai keliamas klausimas dėl galingo dujotiekio (vadinamu "Nord Stream") tiesimo, kuris iš Rusijos teiktų dujas Europai ir eitų per Baltijos jūrą. Už tokį dujotiekį pasisako Vakarų Europos valstybės, kurios nori tiesioginio priėjimo prie Rusijos dujų šaltinių, tačiau kritikai argumentuoja, jog jo statyba sukeltų pavojų visai Baltijos jūros aplinkai.

Prezidentas Valdas Adamkus, kaip aplinkosaugos specialistas, vėl pabrėžė, kad reikia garsiai kalbėtis apie keliamus dujotiekio tiesybos pavojus ir kelti klausimą, kas ir kaip atlygins galimą žalą. Be to, iki

šiol lieka neaišku, kodėl neįvertintos alternatyvaus dujotiekio tiesimo sausuma galimybės. Pasak jo, šie klausimai iš esmės turėtų būti įvertinti bei atsispindėti ir oficialioje valstybės pozicijoje, kurią Lietuva turi suformuoti iki birželio 8 dienos.

Kritikai teigia, kad dujotiekis gali pakenkti ekologiškai situacijai, nes sprogdinant dugną ir tiesiant vamzdyną po Baltijos jūrą pasklis nuodingi teršalai. Kaip žinoma, ir Lietuvos krantus skalaujančios Baltijos dugne po Antrojo pasaulinio karo dūlo nemaži klodai ginkluotės, įskaitant per 100,000 minų ir cheminius ginklus.

♦ Pietų Korėjos žiniasklaida pranešė, kad Šiaurės Korėjos vadovas Kim Jong-il savo įpėdiniui paskyrė savo jauniausią sūnų, 26 metų amžiaus generolą Kim Jong-un.

Apie šį paskyrimą visoms Šiaurės Korėjos diplomatinėms atstovyboms buvo pranešta tuoj po branduolinės bombos išsprogdinimo gegužės 25 d. Buvo pareikalaauta, kad visi diplomatai nusiųstų savo lojalumo pareiškimus generolui Kim.

♦ Birželio 1 d. Atlanto vandenyne nukrito ir žuvo Air France keleivinis lėktuvas, skridęs iš Rio de Janeiro į Paryžių su 216 keleivių ir 12-kos narių igula. Lėktuvo skeveldros rastos po poros dienų. Manoma, kad Airbus 30 tipo lėktuvas pateko į netikėtą tropinę audrą ir sudužo ore, neatlaikęs viesulo sukurių jėgų.

♦ Birželio 1 d. JAV valstybės sekretorė Hillary Clinton dalyvavo naujai išrinkto Salvadoro prezidento Mauricio Funes inauguracijos iškilmėse. Šį prezidentą remianti partija yra buvusių marksistų sukilėlių įpėdinė, tačiau JAV tikisi artimo bendradarbiavimo su naujuoju prezidentu, nes jis yra nuosaikis kairysis. Per Salvadoro rinkimų kampaniją jį aktyviai rėmė prieš JAV nusistatęs Venecuelos prezidentas Hugo Chavez, kuris betgi nedalyvavo inauguracijos iškilmėse, atšaukęs savo dalyvavimą paskutiniu momentu.

♦ Birželio 1 d. Pakistano šiaurėje, Šiaurės Vaziristane, Taliban sukilėliai pagrobė 71 kadetų korpuso auklėtinį ir 9 mokytojų vežamus atostogų iš karo veiksmų vietos. Taliban bandė įkaitus nuvežti į jų kontro-

liuojamą Pietų Vaziristaną. Birželio 2 d. transporto koloną sulaukė Pakistano kariuomenės daliniai ir išlaisvino pagrobtuosius po smarkių kautynių su kaukėmis veidus pridengusiais Taliban nariais.

♦ Birželio 2 d. Australijos gynybos ministras Joel Fitzgibbon prispazino parlamente, kad jis pasilenkė su reikalavimu deklaruoti gautas dovanas. Jo brolio vadovaujamas Sveikatos draudimo fondas buvo apmokėjęs jo vienos nakties nakvynę viešbutyje. Jau anksčiau ministras buvo kritikuojamas nepranešęs apie dovanas, gautas iš Australijos ir Kinijos biznierių Helen Liu. Birželio 4 d. Joel Fitzgibbon atstatydo iš gynybos ministro pareigų dėl interesų susikirtimo.

♦ Birželio 3 d. patvirtintų susirgimų kiauulių gripu skaičius Australijoje pasiekė 633 asmenis. Daugumas susirgimų yra Viktorijos valstijoje.

♦ Birželio 3 d. JAV prezidentas Barack Obama lankėsi Saudo Arabijoje ir susitiko su karaliumi Abdullah.

Birželio 4 d. prezidentas Barack Obama Egipto sostinėje Kairo susitiko su Egipto prezidentu Hosni Mubarak, o vėliau tą patį dieną pasakė svarbią kalbą 4000 žmonių miniai Kairo universitete. Entuziastingai sutiktas, jis pabrėžė artimus JAV ryšius su Izraeliu, bet kartu JAV pastangas išrūpinti valstybę palestiniečiams ir ypač siekti artimų ryšių su viso pasaulio musulmonais. Prezidentas Barack Obama vizitas Egipte ypač suenermino Izraelį, nes prezidentas pabrėžtinai aplenkė vizitą Jeruzalėje.

♦ Birželio 4 d. Amerikos Valstybių Organizacija atšaukė Kubos narystės suspendavimo nutarimą, padarytą prieš 47 metus. Šiuo metu iš visų Amerikos valstybių tik JAV neturi normalių diplomatinio santykių su Kubos prezidento Raul Castro vyriausybe. □

Prezidentė – šveicarų akimis

Šveicarijos aukšto lygio dienraštis „Neue Zuercher Zeitung“ išrinktąją Lietuvos prezidentę Dalią Grybauskaitę lygina su viltį teikiančiu „baltuoliu riteriu“, kuris rinkėjų valia nužengė iš Lietuvos herbo kaip svarbus galimo išsigelbėjimo simbolis.

Labiausiai šveicarų žurnalistus traukia 53 metų D. Grybauskaitės kovotojos savybės, padėjusios jai pasiekti juodąjį karatė diržą, – „šaltakraujiškumas, smūgio jėga, atkaklumas, disciplina ir, esant reikalui, tvirta ranka“. Pasak dienraščio, rinkėjai iš jos tikisi „jei ne stebuklo, tai bent išgelbėjimo“. Prieš žurnalistų akis D. Grybauskaitė tariausiai iškyla kaip „baltojo riterio“ įsikūnijimas, nužengęs tiesiai iš Lietuvos herbo, kad apsaugotų šalį nuo pasaulinės krizės keliamos grėsmės. Būtent šiomis kome mesianistinėmis nuotakomis, paplitusiomis Lietuvoje, „Neue Zuercher Zeitung“ aiškina išpuolingą biudžeto ir finansų eurokomisarės pergalę per Prezidento rinkimus.

Šveicarų žurnalistai atkreipia dėmesį į skirtingas D. Grybauskaitės ir jos pirmtaką Valdo Adamkaus gyvenimo istorijas. V. Adamkus vaizduojamas kaip „vakarietiškos patirties“ žmogus, sėkmingai baigęs Lietuvos integracijos į NATO ir ES procesą. Tuo metu D. Grybauskaitė esanti arčiau savo tėvynainių – „jeigu ne konkrečiai laimėjimas, tai bent sisteminės pertvarkos ir šalies atsikūrimo patirtimi“. Skaitytoms primenamas D. Grybauskaitės dalyvavimas derybose su ES, jos darbas Lietuvos ambasadoje JAV ir šalies Finansų bei Užsienio reikalų ministerijoje, o galiausiai – paskyrimas eurokomisare. „D. Grybauskaitė gerai pažįsta abu

Naujai išrinkta Lietuvos Prezidentė Dalia Grybauskaitė.

pasaulius. Naujajame pasaulyje ji turėjo užtektinai jėgų, kad pasinaudotų pasitaikiusiomis galimybėmis“, – taip „Neue Zuercher Zeitung“ pabrėžia išrinktosios Prezidentės asmeninės transformacijos, jos staigaus perėjimo iš gyvenimo Sovietų Sąjungoje į aktyvų veikimą Vakarų erdvėje sėkmę.

Šveicarų dienraštis tvirtina, jog Lietuvoje D. Grybauskaitė pelnė „atvirai kalbančio, tiesmuko ir vaizduotę turinčio asmens reputaciją. Kadangi tarp eurokomisarės idealų yra ne tik Winston Churchill, bet ir Margaret Thatcher, politikos apžvalgininkams nėra sunku ją vaizduoti kaip Baltijos „Iron Lady“.

Kitame straipsnyje tas pats „Neue Zuercher Zeitung“ pabrėžia, kad D. Grybauskaitės užmojai aktyviai dalyvauti sprendžiant svarbiausius valstybės ekonomines ir finansų politikos klausimus truputį kertasi su konstituciškai įtvirtinta valstybės vadovo kompetencija. „Tačiau šis kiek išplėstas vaidmuo būtų būtintis tai, ko tauta tikisi iš nepartinės ir itin kompetentinga laikomos politikės“, – teigia dienraštis.

Kaip ir daugeliu kitų atvejų, kai Vakarų žiniasklaida bando aprašyti Dalias Grybauskaitės laukiančius išbandymus, bendras tonas išlieka gana atsargus, bet optimistiškas.

(„Lietuvos žinios“, lietuviams.com)

Lietuvos įvykių apžvalga

Atkelta iš 1 psl.

85-eri metai Lietuvos sportininkų debutui olimpinėse žaidynėse sukako gegužės 25 dieną. Pirmieji iš lietuvių Paryžiaus olimpinėse žaidynėse 1924 metais pasirodė futbolininkai. Mūsų šaliai pralaimėjo būsimiems finalininkams šveicarams 0:9 ir pasitraukė iš varžybų. Šiose žaidynėse dar dalyvavo du dviratininkai – Juozas Vilpišauskas ir Isakas Anolikas. Tačiau jie 188 km lenktynių finišo nepasiekė. Su Paryžiaus olimpinėmis žaidynėmis susijusių dokumentų, spaudos leidinių straipsnių ir nuotraukų parodą parengė kolekcininkas ir muziejininkas Vytautas Gudelis.

Naujas ambasadorius Anglijai

Vyngantui Užackui tapus LRUžsienio reikalų ministru, naujuoju nepaprastuoju ir įgaliotu Lietuvos ambasadoriumi Jungtinėje Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalystėje paskirtas Oskaras Jusys.

Pagal išsilavinimą teisininkas Oskaras Jusys 1994–2000 m. buvo Lietuvos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius Nuolatinėje misijoje Jungtinėse Tautose. 2000–2001 m. – užsienio reikalų viceministras. 2001–2005 m. – nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius, Lietuvos nuolatinis atstovas Europos Sąjungoje. Nuo 2005–ųjų – Užsienio reikalų ministerijos sekretorius. Nuo 2007 m. jis buvo darbo grupės bezvizio režimo su JAV klausimams vadovas.

Gynybos attache prarado portfeli

Maskvoje apvogtas Lietuvos attache gynybos klausimais Rusijoje Česlovas Šlėgaitis. Kaip informuoja Maskvos milicijos pareigūnai, vagys pasinaudojo tuo, kad attache paliko atrakiną savo automobilį „Subaru“, ir pavogė automobilį buvusio

portfelį. Lietuvos ambasada Rusijoje šio incidento nekomentuoją.

Aferistai siūlė Olandiją

Kelios dešimtys žmonių iš visos Lietuvos, patikėję internetiniu skelbimu „Skubus darbas Olandijoje be kalbos“, ne tik negavo žadėto darbo užsienyje, bet ir prarado savo kuklias santaupas bei skolintus pinigus. Dėl sukčiavimo Vilniaus policijoje pradėtas tyrimas.

Anot nukentėjusiųjų, pagalbos į policiją kreipėsi tik dalis praradusiųjų pinigų, kiti „teismą darys“ patys kurpia planus, kaip savo įgėjomis atgauti klasta išviliotus tūkstančius. Firmos direktorius tvirtina, kad nesąžiningas bendrovės darbuotojas apgavo ne tik klientus, bet ir pačią bendrovę.

Nukentėjusieji visi kaip vienas sakė, kad susivilijo labai patraukliu darbo pasiūlymu. Skelbime buvo rašoma, jog Rotterdam'e (Olandija) dirbti šiltnaminiuose skubiai reikalingi darbininkai. Už valandos darbą buvo žadama mokėti 9,6 euro (apie 33 litus), neatskaičius mokesčių. Be to, norintieji užsidirbti daugiau esą galės dirbti viršvalandžius.

„Lietuvos žinioms“ – 100

Seniausias šalies dienraštis „Lietuvos žinios“ švenčia šimto metų jubiliejų. Ketvirtadienio numeris dienraščio skaitytojams pasiekė jubiliejiniu – 100,000 egzempliorių tiražu ir didesne apimtimi.

Pirmasis „Lietuvos žinių“ numeris pasirodė 1909 m. birželio 19 d. Jo leidybą ėmėsi organizuoti jaunas advokatas Jonas Vileišis, dėl finansinių sunkumų nustojęs eiti jo vyresniojo brolio Petro Vileišio leistos „Vilniaus žinioms“.

Rengiant apžvalgą naudotasi Lietuvos spauda, ELTA, BNS, LGTIC ir „Bernardinai“.

Vėl „Skamba skamba kankliai“

Vilniuje tęsiasi 37-asis tarptautinis folkloro festivalis „Skamba skamba kankliai“. Vilniaus rotušės Didžiojoje salėje penktadienį, gegužės 29 d., buvo pagerbti festivalio dalyviai ir svečiai, juos pasiūkio tradicinė kapela ansamblis „Nakša“ ir folkloro grupė iš Gervėčių (Baltarusija).

Vilniaus mero pavaduotojas Gintautas Babravičius įteikė padėkos raštus užsienio svečiams – grupei iš Didžiosios Britanijos „Towersey Morris“, jaunimo grupei „Knapphandigt“ iš Švedijos ir ansambliui iš Žaliojo Kyšulio salų. Šventę surengusio Vilniaus etninės kultūros centro vadovai padėkojo miesto folkloro ansambliams, kurių sostinėje yra per 50, už iniciatyvą ir pagalbą organizuojant šį tradicinį renginį.

Tarptautiniame folkloro festivalyje

Baltijos jūros regiono strategija

(ELTA). Vilniuje gegužės 28 dieną vyko Lietuvos ir Švedijos iniciuotos konsultacijos dėl Europos Sąjungos (ES) Baltijos jūros regiono strategijos. Konsultacijose dalyvavo Europos Komisijos, Lietuvos, Danijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Suomijos ir Vokietijos užsienio reikalų ministerijų pareigūnai.

Planuojama, kad strategija bus pradėta įgyvendinti Švedijos pirmininkavimo ES laikotarpiu šių metų antrąjį pusmetį.

ES Baltijos jūros regiono strategija – tai pirmoji regioninė ES strategija, kuria siekiama paversti regioną klestinčiu, švari, saugiu, pasiekiamu ir patraukliu žmonėms.

Strategijos Veiksmų plane išskirti svarbiausieji regioniniai projektai energetikos,

„Skamba skamba kankliai“ šįmet dalyvauja per 800 atlikėjų. Savaitgalį festivalio renginiai vyko Mokytojų namų svetainėje, Sv. Kotrynos bažnyčioje, Lietuvos teatro, muzikos ir kino muziejaus kieme, Vilniaus universiteto Teatro salėje, o baigiamasis renginio koncertas „Dūda buvo Vilniui“ vyko sekmadienį sostinės Sereikiškių parke. Čia taip pat vyko vaikų folkloro šventė „Saulytė“ ir veikė tautodailininkų darbų mugė.

Seniausias Lietuvos folkloro festivalis „Skamba skamba kankliai“ savo kelią pradėjo 1973 metais ir dažnai vadinamas metiniais folkloro „atlaisdais“. Dalyvauti jame garbe laiko visi autentiškojo folkloro tradicijų tęsėjai. Kasmet festivalyje dalyvauja geriausi Lietuvos folkloro ansambliai, taip pat svečiai iš užsienio šalių. □

transporto, aplinkosaugos, inovacijų, mokslo tyrimų, viešojo saugumo, turizmo ir kitose srityse.

Strategijoje pabrėžiama bendradarbiavimo su Rytų kaimynėmis Rusija ir Baltarusija svarba, ypač įgyvendinant transporto, aplinkosaugos, kovos su nusikalstamumu projektus.

Strategijos rengimą 2007 metais inicijavo Europos Komisija, remdamasi Europos Parlamento rezoliucija ir siekdama iš naujo įvertinti bendradarbiavimą Baltijos jūros regione, kuris po 2004 metų tapo ES vidaus regionu, išskyrus Rusiją. Šios Strategijos patvirtinimas ir įgyvendinimas yra vienas svarbiausių po mėnesio prasidedančio Švedijos pirmininkavimo ES prioritetų. □

Motina ir Lietuva – neišskiriami meilės ryšiai

“Tavo rankose, mama, vėl balti rožių žiedai / Atėjau padėkoti tau, kad mane auginai...”

“Lietuvos senovėje Motiną, gyvybės nešėją, lygindavo su Žeme. Motina išaugina vaikus, o žemė subrandina derlių. Pavasarį buvo garbinama ne tik žemė, bet ir Motina, namų židinio saugotoja, meilės ir šilumos simbolis”, - tokiais žodžiais savo pranešimą pradėjo viešnia iš Melbourne Rūta Savickienė, kurią geelongiškiai pasikvietė į Motinos Dienos minėjimą.

Pagal minėtą lietuvišką tradiciją, Apylinkės Valdyba Motinos Dienos šventę surengė pirmą gegužės sekmadienį, kuris kaip pagal užsakymą išaušo šiltas ir saulėtas. Programą sklandžiai pravedė choro “Viltis” dirigentė Aldona Scano. Pasvici-

Prelegentė Rūta Savickienė.

kinusi visus susirinkusius, tarti žodį pakvietė ALB Geelongo Apylinkės Valdybos pirmininką Stasį Šutą, kuris šiltai žodžiais pasveikino visus susirinkusius mamytės ir tylos minute pakvietė pagerbti visas mamas, jau išėjusias amžinybėn.

Po to minėta prelegentė Rūta Savickienė perskaitė šiai dienai pritaikytą jautrią ir įdomią paskaitą. Dalį jos perskaitė ir angliškai. Priminusi lietuviškas Motinos pagerbimo tradicijas ir motinų šių dienų rūpesčius, pranešėją sujaukino klausytojų perskaičiusi savo tėvelio tolimais 1947-aisiais ir 1948-aisiais metais ta proga rašytus žodžius.

Gausūs aplodismentai paliudijo, kad daugeliui tie metai savaip įsirėžė jų likimuose. Geelongiškiai labai vertina ir džiaugiasi Rūtos ir Viktoro Savickų dėmesiu Geelongo lietuvių bendruomenei, jų dalyvavimu visuose ruošiamose šventėse.

Meninę programą pradėjo jaunieji tautinių šokių grupės šokėjai, gerai paruoši

Reginos Bindokienės ir Loretos Tigan. Žuovams ypač patiko jų surežisuotas šokis su vaidybos elementais “Buvo gera gaspadinė, gero vyro žmona”. Smagiai nutaikė jauniausioji artistė Sarah Starinskaitė, kuriai tėra 2 metų.

Ansamblis “Aidai”, kaip visuomet, puikiai sudainavo tris motinai skirtas dainas. Solo partijas atliko Stasė Lipšienė, dr. Artūras Gružas ir Julius Lipšys. Aidus dar vis “treniruoja” Romas Zenkevičius ir akompanuoja Aldo Kovas.

Meninę dalį baigė visų mėgiama choras “Viltis”, kuriam nepailstamai vadovauja Aldona Scano ir akompanuoja Aldo Kovas.

Nors po Sydnėje vykusių Australijos Lietuvių Dienų šventės choras yra šiek tiek sumažėjęs, vienok, kaip ir anksčiau darniai ir skambiai sudainavo šventei skirtą repertuarą.

Po paskutinio akordo buvo įteiktos gėlės ir kitos dovanos programos dalyviams, o vaikučiai gėlių puokštelėmis apdailino visas esamas ir būsimas mamytės.

Apylinkės Valdybos pirmininkas Stasys Šutas, išreiškęs didelę padėką prelegentei Rūtai Savickienei ir kitiems šios šventės dalyviams, pakvietė visus pietums, kuriuos iš anksto išlaupsino patys jų rengėjai židiniečiai.

“Židinio” tėvūnas brolis Kaja nuoširdžiai dėkoja “Židinio” kancleriui vs Vytautui Mačiuliui, broliams Vytautui Bindokui, Otto Schrederiui, buvusiam tėvūnui s Liudvikui Bungardai, o labiausiai tai sesėms Genutei Valaitienei, Meilutei Bindokienei ir Stasei Lipšienei, be kurių pagalbos tie broliai būtų pražuvę.

O dabar kugelis išėjo – pirštus apšilaižyk! Kokie gi pietūs be pyragų! Nuoširdus aciu mamytėms ir močiutėms – buvusiai tėvūnei sėsei Liucijai Koszela, sesėms Marytei Skorupskienei, Onutei Gvildienei, Reginai Skerienei, Aldonai Scano, Jovitai Starinskienei ir Lily Obeliūnienei už tai, kad pyragai burnoj tirpo! Kaip toj pasakoj, ir aš ten buvau, alų midų gėriau, per barzdą varvėjo...

Jugis Tauragiškis

Jauniausia šokėja – dvejų metų Sarah Starinskaitė su mokytoja Regina Bindokiene.

Jaunieji lietuvių tautinių šokių grupės šokėjai su vadove Regina Bindokiene (kairėje).

Fotografijose – Canberros lietuvių veikla

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdyba nutarė surengti fotografijų parodėlę, kurioje atspindėtų Bendruomenės, Klubo, organizacijų (skautų, choro, tautinių šokių, sporto, LKVS “Ra-

movė”, pensininkų “Paguoda”) 60 metų veikla. Gegužės 23 d. (šeštadienį) tokia parodėlė buvo suruošta Lietuvių Būstinėje.

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdybai tai buvo didelis darbas. Turimas fotografijas reikėjo suskirstyti pagal metus ir renginius, padaryti užrašus ir priklijuoti prie lentų. Ant daugelio fotografijų nebuvo užrašytos nei datos, nei renginių pavadinimai ar žmonių pavardės. Po šešiasdesimt metų ar daugiau atpažinti žmones, daugelio kurių jau mūsų tarpe nebėra, reikėjo bendrų pastangų, nes nuotraukose jie dar jauni, gražūs ir pilni energijos.

Parodėlėje Valdyba išstatė 25-kias lentas su fotografijomis. Jų tarpe dvi – LKVS “Ramovė” – buvo paruoštos L. Budzinausko.

Viršuje ant knygų lentynos matėsi Barbaros Šilinis nuvalyti blizgantys sportininkų laimėti prizai. Pasitūrėjus į juos pagalvoji, kiek reikėjo pralipti prakaito, kad juos laimėtum.

Fotografijose atsispindi Canberros lietuvių veiklos 60 metų istorija, ryžtas, entuziazmas, noras išlaikyti lietuvių ir kova dėl neprilausomybės.

Minint Canberroje 60 metų lietuvių veiklos

Nijolė Essai (Budzinauskaitė).

Apžiūrėję fotografijų parodą visi pasivaishino.

Geelongo šokėjos šoka “Kepurinė”.

sukaktį ir kartu Lietuvos vardo paminėjimo tūkstantmetį, parodėlė pavadinta “Tau Tėvyne” – mūsų meilė, darbas ir pasiaukojimas.

Parodėlę aplankė gana nemažas skaičius tautiečių ir svečių.

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjungos Valdybos nariams, kurie su dideliu kruopštumu dirbo ilgas valandas, ir tiems, kurie prisidėjo prie parodėlės suruošimo, reiškiamo nuoširdžią ir gilią padėką.

Apžiūrėję parodėlę, prie Barbaros Šilinis užsakytų užkandžių ir taurelės vyno dar kurį laiką dalinomės išpuodžiais.

Liudas Budzinauskas

Laima Žilinskienė prižiūri Moniką Martišienę (vežime).

Nauja knyga apie Lietuvos partizanus

Ričardas Čekutis, Vilnius

Rūta Gabrielė Vėliūtė. Partizanai. – Vilnius: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras, 2009, – 128 p.

Visi įvykiai, apie kuriuos kalbama šioje knygoje, nutiko įvairiose Lietuvos vietovėse. Visi veikėjai – kadaise gyvenę arba dar gyvi žmonės, tekste minimi slapyvardžiais, kuriais buvo pasivadinę nepriklausomybės kovų metais. Čia atrinktos įdomiausios partizanų istorijos ir papasakotos šiek tiek sutrumpinant, bet nekeičiant esmės, liudininkų išgyvenimų. Net dauguma pokalbių, jų fragmentų ir posakių – iš kovotojų prisiminimų. Šie žmonės – tikrieji knygos autoriai, rašę Lietuvos laisvės istoriją savo likimais.

„Partizanai“ – tai jaunimui skirta knyga apie laisvės kovas, vykusias Lietuvoje po antrosios sovietų okupacijos. Čia aprašomi svarbiausi to meto šalies ir užsienio įvykiai bei esminės kovos gairės. Kiekvieną šios dešimtmetį apėriusios istorijos epizodą atskleidžia įvykių liudytojų prisiminimai, išlikę rašytiniuose dokumentuose arba LGGRTC vaizdo medžiagoje. Jei smalsu, kas jie – ciliai kovotojai ir jų vadai, ryšininkai, medikai, kunigai, desantininkai, partizanų igaliotiniai užsienyje ir kiti – skaitykite išsamų šaltinių sąrašą.

Prisiminimų vėrinys aprėpia visus pasipriešinimo laikotarpius ir beveik visus šalies regionus. Per skaudžią asmeninę veikę patirtį atsiskleidžia jų viltys, siekliai, tikslai, o svarbiausia – esminė laikmečio žymė: anksčiau ar vėliau turėjai pasirinkti, ką ginsi ir dėl ko kovosi. Apsispresti okupuoto mūsų krašto jaunuoliai turėjo anksčiau, dažnai vos sulaukę šešiolikos metų. Tačiau neretai sunki atsakomybė užguldavo ir visai gležnus pečiūsi – daugelis partizanų ryšininkų į kovotojų gretas pateko tiesiai iš pradžios mokyklos suolo. Skaitydamas atsiminėjau ir klausydamasis liudininkų pasakojimų nevalingai pagalvoji, kad dabartiniais laikais tik retomis išimtimis žmogaus pasirinkimas būna toks dramatiškas, koks jis buvo kiekvieną pokario dieną. Kaip pasielgti, jei pašauktų tarnausti svietimos šalies kariuomenėje? Ką daryčiau, jei sudegėtų mano namai, jei artimuosius išstremtų į Sibirą? Ką pasirinkčiau, jei nepriklausomos Lietuvos kariuomenėje būčiau davęs priesaiką ginti Tėvynę, tačiau vėliau išgirsčiau savo valdžios įsakymą draugiškai pasitikėti svietimi kariuomenę? O jei būčiau chirurgas ir į mano operacinę naktį atvežtų sužeistą partizaną? Ką pasirinkčiau?..

Labai norisi tikėti, kad mūsų senelių kartos patirtis paskatins skaitytojus kiekviename gyvenimo žingsnyje rinktis drąsiai, atsakingai ir turiningai išsiskleisti savo, o tuo pačiu – ir Lietuvos ateitį.

Verta paminėti, kad leidinys gausiai iliustruotas. Autentiškose ir dabartinėse nuotraukose – „žaliukų“ gyvenimas, kova, stovyklos, bunkeriai, buitės, uniformos, ginklai, asmeniniai daiktai, spauda. Knygoje gausu rekonstrukcijų, žemėlapių, piešinių iliustracijų.

Knygos autorė yra pedagogė, dailininkė, knygių iliustratorė. Jau daugiau kaip dešimtmetį dėsto grafiką, knygos meną, grafinį dizainą nacionalinėje M.K. Čiurlionio menų mokykloje. Pati yra iliustravusi daug leidinių.

Kaip gimė idėja parašyti knygą apie, atrodytų, tolimus nuo kultūros reikalus – Lietuvos partizanus?

„Prieš gerą dešimtmetį pati pirkau savo dukrai ir sūnui daug pažintinių kny-

gučių istorijos, pasaulio kultūrų, gamtos temomis, – pasakojau autorė. – Po truputėlį ėmė klibėti nepasitenkinimas, kad dauguma šių leidinių tuomet buvo versiniai, o lietuviškų – vos vienas kitas. Todėl, sumaketaus brolio Gintauto Vėliaus daktarinę disertaciją „Kernavės miesto bendruomenė XIII–XIV amžiuje“, natūraliai kilo noras tarsi „išversti“ ją į vaikų kalbą, surinkti nuotykingiausias archeologų gyvenimo istorijas, įdomiausią medžiagą apie Kernavę iš senovės metraščių, padavimų, istorikų versijų ir dabartinių gyvosios archeologijos švenčių – kitaip tariant, parašyti, sumaketuoti, iliustruoti ir išleisti knygą. Taip 2007 metais gimė pirmoji mano knygutė. Man buvo keista, kad tuomet jau buvo išleista be galo daug knygų apie partizanų kovas Lietuvoje, bet jaunimui ši tema daugiau buvo atskleidžiama ne bent istorijos vadovėliuose ar visuomeniniuose renginiuose. Šią knygą rašyti paskatino Dalius Žygelis – LGGRTC centro „Gyvosios atminties“ programos vadovas. Jis atvėrė man visus kelius į archyvą, daug konsultavo ir pasakojo apie savo tiesioginę iš asmeninio bendravimo su gyvais partizaninio karo liudininkais patirtį, suteikė galimybę valandų valandomis peržiūrėti ir gilintis į „Gyvosios atminties“ programos sukaupimą filmuotą partizanų, ryšininkų, istorinių įvykių liudininkų prisiminimų fondą. Už tai jam esu be galo dėkinga, nes turėjau galimybę prisiliesti prie labai gyvos ir unikalios medžiagos. Peržiūrėdama ir klausydamasi kiekvieno liudininko įrašo, kiekvienos asmeninės istorijos vis labiau suvokiau, koks dramatiškas pasirinkimas laukė kiekviename šių žmonių likimo posūkyje. Tai labai sukrėtė. Žinoma, šiurpino ir begalinis to meto žiaurumas. Atsimenu, ką labai aiškiai suvokiau pirmaisiais darbo mėnesiais, dienų dienomis besigilindama į medžiagą. Vaizduodami pradę skleistis visą veiksmų panoramą, tarsi milžiniškame žemėlapyje pamačiau, kaip susiję visi pasipriešinimo veiksmai, kaip tai, kas vyko tarp Vilniaus ir Kauno, lėmė įvykiai Dzūkijoje, kaip tam atliepė veiksmai Suvalkijoje, kaip tie patys herojai dėl savo tikėjimo bei įmantriausių likimo užgaidų keliavo iš vienos istorijos į kitą, atsidurdavo keisčiausiose situacijose; galų gale, kaip skleidėsi partizanų judėjimo visuma, kaip keitėsi kovos pobūdis, kokios žmonių grupės buvo susijusios su šia kova. Galiausiai pajutau, jog net ir tą mažytę visos panoramos detalę – susišaudymus vieno kaimo ribose, dabarties karta suvokia kiek iškreiptai – daug diskutuoja apie pačius mūsų, pamiršdami, kad be jų dar buvo ir pats elementariausias gyvenimas, buitės ir išgyvenimas...“

Kaip malonu...

Isolde Ira Poželaite – Davis AM

Kiekvieną rytą, kai tik atsikeliu, bėgu (na leidau sau hyperbolę panaudoti) laikraščio atsiimti ir savo kaimynėms padėti ant stalo prie gėlių puodų. Kadangi dabar ruduo pas mus, o hiacinčiai gražiai žydi (klimato pasikeitimo paradoksas), betgi prasidėjo liūtys ir ne taip sau lietutis krapina. Užplūdus kelius, o vėjas laužė šakas ir daug kur nutraukė telefono ir energijos laidus.

Tačiau nukrypau nuo temos. Taigi, pasiramstydamas lazdele nucinuo keliu, arba terasos su kita lazdele pakelti laikraštį. Kadangi laikraščius suvynioja mašina į plastmasinį permatomą popierių, tai jie nesušlampa. O juos atvynioti ne taip lengva, kai pirštai „nenori klausyti smegenų įsakymo.“

Pagaliau atsisėdu skaityti ir gerti pirmą kavos puodelį. 7-tas puslapis skirtas „World News, gegužės 19 rytą štai kas parašyta: „Lithuanian election“

„The European Union's budget chief, Dalia Grybauskaitė, 53 won a landslide presidential election victory in Lithuania, making her its first female head of state, official results showed yesterday. The independent won 69.04 per cent of the vote in the candidate first round on Sunday, avoiding the need for a run-off on June 7.“

P.S.: Taigi net ir australų laikraščiai, skelbia apie rinkimus Lietuvoje. Džiugu, ar ne?

„Šiaulių kraštas“ penktadienį (2009 m. balandžio 24 d.) kultūrinį priedą paskyrė mecenatų aprašymams. Radau gra-

žių pavyzdžių. Bajorai Gös'ai, kurie „...gyvenimą atidavė krašto švietimui ir kultūrai, įkūrė tikrą ano meto lietuviško teatro, literatūros oazę. Įsitraukę į lietuvišbės platinimą, bajorai negailėjo pastangų, šviesdami krašto žmones, remdami mokyklas... Jų pėdsakai iki šiol menami Kriukių apylinkėse: čia 40 metų gyvuoja Lietuvoje žinomas mėgėjų teatras, tęsiantis senas tradicijas.“

Gintaras Žilėnas yra Sidabravo mecenatas – geradarys. Sidabravas yra Radviliškio rajone. „Krašte nerasi žmogaus, kuris vienaip ar kitaip nebūtų sulaukęs ūkininko G. Žilėno paramos... Tarp paskutiniųjų jo dovanų Sidabravui – bemaž 8 hektarų nuosavo miško plote pradėtas rengti...parkas su keliomis pavėsinėmis, skalda nubirstytas takais, kabamuoju tiltu ir lauko estrada.“

Kita mecenatė yra šiaulietė ponė Bronė Urbonavičienė, kuri pernai „Bėdų turguje“ pamatė nelaimės ištiktus vaikus...pasikambino, susižinojo, skyrė 10,000 litų, šiemet – vėl 2,000 litų.“ O jos valgyklų tinkle „Pas Bronę“ alkanai ir vargstantys taip pat pamaitinami.

Antanas Mikalajūnas iš Kalifornijos taip pat šelpia jaunimą. Jis yra Kelmės rajono garbės pilietis, kuris įsteigė „J. Greičiūno gimnazijoje informacijos centrą ir premiją geriausiajam gimnazistui. O Šiaulių apskrityje mecenato vardą jam žino Karalienės Mortos premija talentingiausiajam jaunimui.“ Be to, jis paramos duoda ir kitoms mokykloms ir gimnazijoms, kurios pasiremontuodavo net ir pastatus, įsigydavo technikos ir kitos reikalingos aparatūros moderniai mokymo sistemai. Deja, jis mirė balandžio mėnesį, nebesulaukęs savo 95 gimtadienio.

Tačiau ir Australijos mecenatai nebuvo pamiršti. Paminėti tik trys: a.a.Vladas Morkys, Kazimieras Butkus ir Isolde Ira Poželaite-Davis AM. O jų yra ir daugiau. Gal apie tai kitą kartą pasidalinsime žiniomis.

Pabėgėlių yra ir Lietuvoje

Pasaulio spauda kasdien pilna liūdny, net šturpių reportažų apie pabėgėlius, kurie dabar skaičiuojami nebe tūkstančiais, bet milijonais. Iš savo namų jie masiškai turi bėgti Azijoje, Afrikoje, jų jau daug ir Vakarų Europoje. Bet pabėgėlių yra ir Lietuvoje. Apie juos, benamius, apgyvendintus Ruklos (netoli Jonavos) stovykloje pasakoja DELFI bendradarbis Augustas Didžgalvis.

Red.

Ne visi jie drąsiai žvelgia į akis. Aplink juos – tyla, žauma ir ramybė. Draugų jie čia neturi daug, nors ir gyvena laisvai. Maitinasi vos už 150 litų mėnesiui, nors kai kurie ir darbuojasi. Mokosi valstybinės kalbos, žiūri lietuvišką televiziją ir maloniai kviečiasi į savo kambarį arbatos bei noriai fotografuojasi. Tokie yra Rukloje įsikūrusio pabėgėlių priėmimo centro (RPPC) gyventojai.

Dauguma čia įsikūrusių žmonių – tiesiog neturtingi žmonės, anksčiau pabėgę iš karo apimtų regionų arba tiesiog persekiojami politškai savo gimtinėje. Jiems Lietuva suteikė malonę ir išskyrė prieglobstį. Šiandien čia galima sutikti svečius iš Šri Lankos, Kongo, Pakistano ar kitų egzotiškų kraštų. Vėly, daugiausia atvykėlių – iš Rusijos siaubiamos Čėčėnijos.

Būtent iš Kaukazo kilę vyrai jiems būrėnt pakvietę pritiūpti šalia jų lauke. Skundėsi prasta savo tėvynės padėtimi, svarstė gerai ar blogai, jog Lietuva išrinko Prezidentę moterį, mielai pasakojo apie savo gimnazičius. Tiesa, tik rusiškai. Matyt, lietuvių kalbos mokiniai jie ne itin stropūs. O tarpusavyje kalniečiai bendravo šių eilučių autoriui apskritai nesuprantama kalba.

Pabėgėlių stovykloje įkurta jauki kompiuterių klasė nustebino ne vieną kartą buvusį žurnalistą – ant stalų stovėjo apynauji nešiojamieji kompiuteriai, prie kurių nebyliai kvietė prisėsti prie kėdės su ratukais. Apie neblogą IT ūkio būklę bylojo ekranuose šmėžuojantys „Windows Vista“ logotipai. Ne ką prasciau įrengta ir centro biblioteka – nauji baldai, didelis pasirinkimas knygų, lankstinukai apie teises ir darbo biržą bei Europos Sąjungos teikiamas galimybes. Netoliese riogso ir laisvalaikui skirti stalo teniso ir biliardo stalai.

Vos užėjus į afganistaniečio kambarį aplankyti čia gyvenančių, svetinga moteris pasiūlo tuotuoju pasivašinti arbatą, o vyras maloniai pasakoja apie savo kasdienybę. Tuo pat metu keli mulatai su prijuostėmis bendroje virtuvėje verda ir kepa bulves – artėja pietų metas. Aplink spragsi blykstės ir fotografai vaikų kambarėje fotografuoja žaidžiančius jaunuolius.

Vaikų kambarys įrengtas tikrai neprastai – vertikalios žaliužės, nauji taptai, didelis asortimentas žaislų, ant parketo pakloti kilimai. Vaikams tokia nemo-kama fotosesija – dienos atrakcija ir nemažas įvykis.

LIETUVA – tai jausmas, kad esame kartu.

Švęskime visi Lietuvos 1000-metį.

"Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009" – programa tęsiasi

Europos kultūros sostinės (VEKS) programą įpusėjęs Vilnius šią vasarą sulauks dar beveik 200 kultūros ir meno renginių – tai bus intensyviausias jau penkis mėnesius trunkančios programos laikotarpis. Iš 2009 metams suplanuotų 700 programos renginių iki šiol įvyko 250, juose apsilankė apie pusę milijono žmonių.

"Vilnius – Europos kultūros sostinė 2009" direktoriaus Rolando Kvietkausko teigimu, šių metų vasarą turėtų tapti išskirtinė Vilniaus kultūriniam gyvenime. Birželio, liepos ir rugpjūčio mėnesiai bus intensyviausias VEKS programos periodas, o vilniečiai ir miesto svečiai bus pakviesti į beveik 200 įvairių kultūros ir meno renginių.

Prasidėjęs gegužės pabaigoje, birželį, liepą ir rugpjūtį toliau tęsis vienas svarbiausių ir didžiausių apimties programos projektų "Europos menų mokykla". Tai 13 projektų ciklas, kurio metu per 800 meno studentų ir jaunųjų menininkų iš užsienio bei Lietuvos savo kūrybą skiria Vilniui ir jo svečiams. Jaunieji kūrėjai iš Lietuvos ir užsienio 2009 m. pabaigoje savo darbus pristatys vilniečiams ir miesto svečiams – bus sukurti nauji filmai, spektakliai, viešųjų erdvių ir dizaino darbai, literatūros, kitų meno sričių kūriniai. Projektų ciklą "Europos menų mokykla" iš dalies finansuoja Europos Komisija. Bendras visų 13 projektų biudžetas siekia 8.7 mln. litų, iš jų beveik 5.2 mln. litų sudaro Europos Komisijos lėšos.

Birželio 9-28 d. Vilniuje vyks pirmasis šalies istorijoje tarptautinis Vilniaus operos festivalis. Birželio 20 dieną bus atidaryta Nacionalinė dailės galerija ir jos pirmoji paroda "Spalvų ir garsų dialogai. M. K. Čiurlionio ir jo amžininkų kūryba". Birželio 12-14 dienomis prie Baltarusijos sienos Norvilikėse vyks didžiausias Baltijos šalyse muzikos ir menų festivalis

Vilniaus svečiams daugiau tualetų – bet brangiau

Laukiant šią vasarą suplaukiant daug svečių, Vilniuje pradės veikti dar du modernūs viešieji tualetai. Transporto laukimo paviljonai su juose esančiais tualetais bus įrengti Maironio gatvės "Dailės akademija" bei Kalvarijų gatvės "Žaliosis tiltas" stotelėse. Šiais metais turėtų pradėti veikti kiti du tokie paviljonai. Vilniuje šiuo metu veikia 11 viešųjų tualetų. Už

"Be2gether". Į Lietuvą atvyks 200 narių iš įvairių pasaulio šalių choras "World Festival Choir", kuris birželio 21 d. atliks Giuseppe Verdi "Requiem". Tą patį savaitgalį Vilniaus kultūrinį gyvenimą atskleis kultūros naktis "Tebūnie naktis!", o į savo programos atidarymą pakvies ir šių metų Lietuvos kultūros sostinė Plungė.

Birželio mėnesį taip pat prasidės ir visą vasarą truks įvairias Europos kinematografijos mokyklas pristatysiantis projektas "Kinas mieste, miestas kine" ir prie Neries upės esančios meno platformos "Kultflux" renginiai.

Liepos 1-ąją vyks ilgai laukta teatro premjera – bus rodomas Eimunto Nekrošiaus spektaklis "Idiotas" pagal Fiodorą Dostojevskį.

Liepos 4 d. 25-iose Vilniaus dailės galerijose ir parodų salėse bus pradėtas parodų ciklas "Abstrakcija ir ekspresionizmas – dvi Vilniaus tapybos tradicijos", skirtas daugiau nei 60 šiuolaikinių Lietuvos dailininkų tapybai pristatyti. Liepos 8-12 d. "Litexpo" parodų centre pirmą kartą vyks meno mugė "Vilnius'09". Taip pat liepą sturtoja kino maratonas "52 savaitės" ir kiti projektai.

Rugpjūčio mėnuo bus skirtas pristatyti nuo seno Vilniuje gyvenančių skirtingų tautų kultūroms. Bus surengtas jau trečiasis Litvakų kongresas, per kurį Vilniuje bus atliktas "Kaddish holokausto aukoms" pagal Anatolijaus Šenderovo muziką, vyks smagios tradicinės žydų klezmerių festivalis. Rugpjūtį sostinėje taip pat bus surengtas pirmasis Vilniukų suvažiavimas, vyks kiti projektai. Iš jų išsiskiria džiazo perkusinio Vladimiro Tarasovo bei vokiečių rašytojo Frido Mann projektas "Tvanas", paremtas Biblijos tekstais. Toliau tęsis Vilniaus amatų – odminių, tekstilinių, medžio drožėjų meistrių paveldo pristatymo renginiai.

naudojimąsi penkiais reikia mokėti: Bazilijonų, Barbaros Radvilaitės, Vokiečių gatvėse, Lukiškių aikštėje, Konstitucijos prospekte.

Tačiau vienkartinis naudojimas šiais viešaisiais tualetais taip pat kainuos ne 50 centų, o 1 litą. Mokestį surinks automatai, atpažįstantys 50 centų, 2 litų ir 5 litų monetas.

"Tūkstantmečio odisėja" apjuos pasaulį "Tautiška giesmė"

Mindaugo karūnavimo – valstybės dienos išvakarėse, liepos 5-ąją, kai įvykdžiusi savo patriotinę misiją – aplankiusi 26 pasaulio lietuvių bendruomenes ir pakvietusi jas vieningai švęsti Lietuvos tūkstantmetį, "Tūkstantmečio odisėja" sugrįš į Klaipėdos uostą, apjuosime pasaulį "Tautiška giesmė". Pirmą kartą istorijoje vienos tautos žmonės vienu metu visame pasaulyje giedos savo valstybės himną. Taip garsiai ir išdidžiai pasauliui pranešime, kad Lietuvos vardui jau 1000 metų.

Liepos 5 dieną, 21 valandą Lietuvos laiku mūsų šalies himną giedos ir žmonės Lietuvoje, ir Odisėjos jachtos "Ambersail" aplankytos lietuvių bendruomenės. Prie šios pilietinės iniciatyvos kviečiami prisijungti ir lietuviai, gyvenantys Magadane, Čikagoje ir kitur, nors ten tūkstantmečio šventės kviesliai neturėjo galimybės nuplauti.

"Ambersail" rengėjai

Tūkstantmečio pasakojimai vaikams

(Šie kampeliai skiriami tėvams ir mokytojams, kad paskaitytų vaikams)

Šventasis Kazimieras

Lietuviai turi vieną šventąjį, kunigaikščio Gedimino palikūnį, Jogailos anūką kara-

laitį Kazimierą. Jis gyveno prieš 550 metų. Tais laikais karalaičiams nelengva būdavo tapti šventaisiais, nes jie gyveno apsupti prabangos, pataikaujančių dvarikių ir gražių moterų. Tačiau karalaitis Kazimieras buvo visai kitoks.

Vyskupas Valančius savo knygoje "Šventųjų gyvenimai" apie jį rašo šitaip:

*"Šv. Kazimieras, atėjęs į metus jauni-
kaičio, kad kartais nepuolų į pagundą, dažnai
save mušė, nevalgė karališkų valgių, į mo-
teriškų veidus nežiūrėjo ir saugojosi drau-
gystės su jaunuomene. Draugavo su išmi-
niginiais vyrais ir kunigais. Vilniaus mieste
gyvendamas vaikščiojo kasdien į bažny-
čias melstis ir taip karštai meldėsi, kad tur-
ti nebejutė, kas čia dedasi ant žemės. Ne
kartą miesto sargai atrado jį prie bažnyčios
durų nakties laike kryžium begulintį."*

*Pavargėlius, našles ir našlaičius kaip
įmanydams šelpė. Jei kas, jam girdint, ką
nepadorų ištarė, tuoj tokią perspėjo ir neleido
niekų šnekėti."*

*Meilikaujančioms dvarikišioms jis saky-
davo: "Nenoriu aš karaliauti. Aš noriu sau
karalystę dangių uždirbti, o karalystę šio
pasaulio man nerūpi."*

*Ant galo, išgyvenęs 25 metus, ketvirtą
dieną kovo mėnesio, turėdamas Dievo mūką
rankose, dailiai numirė."*

Iš Redakcijos pašto

Gerb. Redaktore,

Kad Sydnėjaus lietuviai yra susirūpinę savo Klubu finansine padėtimi ar net likimu, nėra jokia paslaptis. Apie finansus buvo kalbama ir per paskutiniuosius Klubu narių susirinkimus. Buvo ir siūlymų, kaip nuostolingą padėtį stabdyti. Kalbant apskritomis sumomis, Klubu persikėlimo metu buvo sakoma, kad yra likęs milijonas dolerių, bet vėliau ši suma aiškiai mažėjo. Prie to prisidėjo ir Australiją palietusi ekonominė krizė, per kurią "įšalo" keli šimtai tūkstančių Klubu investuotų dolerių.

Tebesitęsiant nesaugiai Klubu padėčiai ir pinigų rezervui vis mažėjant, ne vienas galvoja, kad reikia sušaukti Klubu narių susirinkimą, kurio metu apie finansinę padėtį reikia pasikalbėti atvirai – ir ieškoti būdų kaip sumažinti nuostolius. Nes kitaip, turimi pinigai vis mažės, kol vieną dieną, pagal inkorporacijos taisykles, reikės tiesiog uždaryti Klubu duris.

Rimtai pakalbėti galima šaukiant YPATINGĄ narių susirinkimą (*Extraordinary General Meeting*), jei to prašo mažiausiai 5 procentai narių. Tas nėra daug. Bet per tokį susirinkimą galima kalbėti tik apie tuos reikalus, kurie yra iš

Gerb. Redaktore,

Kaip matome iš "Mūsų Pastogės", skelbimas apie šaukiamą Sydnėjaus Lietuvių Klubu ypatingą narių susirinkimą buvo parašytas aiškiai.

Kadangi dideli Klubu narių daliai lietuvių kalba yra prieinamesnė negu anglų, gal reiktų bandyti, kad per susirinkimą apie daug ką būtų kalbama lietuviškai. Juk ir patiems nariams taip išsireikšti yra daug lengviau.

Antanas Kramilius

2008 m. Lietuvos Bankas išleido sidabrinę 50 litų monetą, skirtą Šv. Kazimiero 550 gimimo metinių progai. Monetą sukūrė Giedrius Paulauskis. Išleista 5,000 tiražu.

Jis buvo palaidotas Vilniaus katedroje ir ten išbuvo šimtus metų. Kai sovietinės okupacijos metais katedra buvo paversta muziejumi, šv. Kazimiero karstas buvo perkeltas į šv. Petro ir Povilo bažnyčią ir tik Lietuvos katalikams atgavus katedrą, karstas iškilminga procesija buvo grąžintas į seną vietą.

Paskelbus Kazimierą šventuoju, jis tapo Lietuvos jaunimo globėju, o skautai jį pasirinko savo patronu. Kovo 4-toji pasidarė šv. Kazimiero šventė, o po pamaldų buvo ruošiami ir dideli turgūs. Taip Vilniuje prasidėjo garsiosios "Kaziuko mugės", kurios tęsiasi iki dabar.

Lietuviai skautai visame pasaulyje irgi ruošia savo vietines Kaziuko mugės.

Aliutė

anksto paskelbti. Tačiau nenorint išankstinio susitarimo, yra gerai, jei tas susirinkimas yra traktuojamas kaip METINIS susirinkimas, nes tada galima kalbėti apie bet kokius Klubu reikalus.

METINIO susirinkimo tvarka yra visiems neblogai žinoma: pranešimai apie veiklą, finansus, diskusijos, galų gale ir kiti reikalai (*General Business*). Per METINĮ susirinkimą susispenduoja (*stands down*) Valdyba. Tai nereiškia, kad ji atmetama. Valdybos nariai gali būti vėl išrenkami, papildomi naujais nariais – tai procedūra, kuri gerai žinoma visų organizacijų gyvenime. Iš kai kurių laiškų "Mūsų Pastogėje" gali atrodyti, kad per YPATINGĄ susirinkimą Valdyba yra būtinai pašalinama. Visai ne taip. Valdybų narių darbas dažnai yra sunkus ir už gerą darbą reikia būti dėkingam.

Kaip ir ne vienas sydnėjiškis, aš irgi esu rimtai susirūpinęs Klubu padėtimi. Ir man atrodo, kad reikia atvirai, nesuvaržytai pakalbėti apie tai, kaip didinti Klubu pajamas ir mažinti Klubu išlaidas. Gerai yra turėti ir daugiau aiškios informacijos, kuriai tinkamiausias laikas yra narių susirinkimas.

Viktoras Šlitteris

SBS Radio – Lithuanian

The many voices of one Australia
Sydney 97.7 fm 5.00 pm, Tuesdays
Melbourne 93.1 fm 5.00 pm, Tuesdays
National 3 pm Tuesdays
Frequencies:
Adelaide 106.3 fm,
Adelaide Foothills 95.1 fm
Brisbane 93.3 fm
Canberra 105.5 fm,
Hobart 105.7 fm,
Perth 96.9 fm.

Antanas Laukaitis

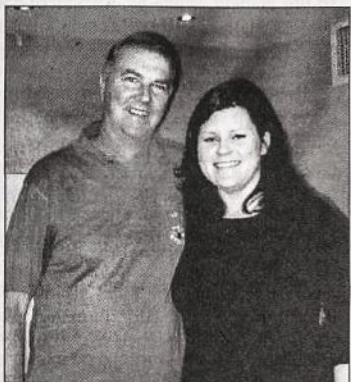
Kas - kur - kaip?

6

Keliaujam į Lietuvą

Paskutinėmis gegužės mėnesio dienomis Geelonge ir Sydnejuje įvyko atsiveikiniai su į Lietuvą išvykstančiais mūsų sportininkais.

Geelonge, kaip ir visuomet, Lietuviai Namai buvo pilni svečių ir savų sportininkų, kurių "Vyties" klubas ir jo vadovai savo darbu gali būti gražiai pavyzdžiu kitiems klubams. Klube buvo gražiai pristatyti sportininkai ir prarastos taip va-

"Trivia" pravedėjai Sydnejuje – Tomas Jablonskis ir Jacinta Ankus.

dinamos "Trivia" varžybos. Tai grupėms dalyvių užduodami klausimai, į kuriuos reikia atsakyti. Geriausiai atsakiusi grupė gavo dovaną.

Panašus atsiveikimo vakaras Sydnejaus Lietuviu Klube įvyko gegužės 30 dienos vakare. Jį surengė sporto klubas "Kovas". Nors pylė labai stiprus lietus, tačiau į šį vakarą prisirinko nemažai koviečių ir jaunųjų sportininkų. ALFAS pirmininkas Jeronimas Belkus, visus pasveikinęs, pristatė "Irvia" varžybų pravedėjas – koviečė krepšininke, kuri į Lietuvą skrenda su krepšinio rinktinė, Jacinta Ankus ir "Kovo" jaunių krepšininčių vadovą Tomą Jablonskį.

Varžybos buvo labai įdomios, klausimai pakankamai sudėtingi, daugiausiai iš Lietuvos ir lietuvių sportinės veiklos. Susidomėjimas buvo didelis, varžybos įspūdingos, laimėjimai palyginus nedideli. Pagrindinę pinigine dovaną laimėjo sėdintis prie krepšininco veterano Kesto Proto stalo.

Tokias panašias įdomias varžybas ir ateityje būtų galima organizuoti, nes dalyvavusiems patiko. Tame vakare Sydnejuje viešėjo Geelonge "Vyties" pirmininkas ir išvyko į Lietuvą vyrų komandos vadovas Alex Wiasak ir krepšinio komandos vadovas iš Geelonge Jonas Obeliūnas.

Vaišinantis skaniais virtuvės šeiminių kės Alydos Auglienės patiekalais, atsiveikinta su į Lietuvą išvykstančiais sportininkais.

Didžioji loterija ir aukos

Geelonge kelionių biuras "All about

Travel", kuris rūpinasi sportininkų kelionės į Lietuvą reikalais, buvo paskyręs mūsų loterijai pirmąją prizą, kuris ir buvo "\$5000 Travel Voucher". Antrąją prizą – "\$2000 Retail Voucher" skyrė "Ray's Outdoors" firma, trečiąją prizą – "\$1000 Retail Voucher" – "Rebel sports" firma ir ketvirtą "2 dozens bottles De Lisio Wines SA" firma.

Ši loterija buvo gana populiari, ją platino patys sportininkai. Laimingus loterijos bilietus taip pat traukė sportininkai išleistių metu Sydnejaus Lietuviu Klube. Juos ištraukė "Kovo" krepšininės: Tara Andriejūnas, Marisa Hack, Daina Dičiūnas ir Venta Protas. Loterijos prizus laimėjo: pirmąją – L. Bungarda (Geelonge), antrąją – R. Liniauskas (Sydney), trečiąją – P. Ramia (Geelonge) ir ketvirtą – Alytė Crichton (Sydney). Sveikinam visus laimėjusius.

Nukelta į 7 psl.

Idomūs "Trivia" klausimai išjudino sportininkus.

Jadvyga Dambrauskienė ir Antanas Laukaitis demonstruoja marškinėlius, kuriuos vilkės Australijos lietuviai sportininkai, išvykstantys į Pasaulio lietuvių žaidynes.

Lietuvoje – sovietmečio ir laisvoje

Alena Karazijienė

Tęsinys. Pradžia "MP" nr.5.

Jablonskių giminės suvažiavimas

Artėjant Jablonskių saskrydžiui, reikėjo pasirūpinti maistu, nes vaišės buvo suneštinės. Ruošą vyko Kačerginėje, bet į ją patekau per Ariogalą, nes Vytautas turėjo ten pasakyti kalbą jaunųjų konservatorių stovykloje.

Ariogala gražus miestelis, o stovykloje prie Mūšos upės margava palapinės ir būriavosi jaunimas. Kaip paprastai, Vytautą labai draugiškai sutiko, apžiūrėjom stovyklą, pavaikščiujom prie Mūšos, o Kačerginę pasiekėm tik vėlai vakare. Bet dar suspėjau išvirti kiaušinius ir paruošti silkes rytdienai.

Kitą rytą, šeštadienį, liepos 21-ą, atvažiavo Algis ir pasiėmė mane su Dakute (mano pamote), atvažiavo Vytautas su Gražina ir Gabrys su Danute. Visa vilkstinė išvažiavo į Griškabūdį. Ten jau laukė ruošos komitetas, kuris visus suregistavo ir davė prisiegti spalvotas vardines korteles ir nurodė kelią į Rygiškius.

Vytautas Tarasonis buvo paruošęs rato pavidalo Jablonskių medį. Centre buvo prosenelis Juozas Jablonskis ir jo antroji žmona Agnietė Šipailiūtė. Sekančiame rate Jonas (1860), Antanas (1867), Jurgis (1870) ir Marytė Čepienė – tai mūsų senelių generacija. Toliau buvo mūsų tėvų, dėdžių ir tetų generacija (jų tarpe ir dėdė Antanas Jablonskis, palaidotas Melbourne), toliau – mūsų, ir paskutiniame rate – mūsų vaikų. Mūsų anūkių ir proanūkių toje schemoje nebuvo. Prosenelio Juozo Jablonskio pirmoji žmona ir jų trys vaikai buvo visai ignoruoti.

Kiekvienam senelio Rygiškių Jono

broliui buvo skirta kita spalva. Jono palikuoniai buvo geltoni ir, aišku, mums visi pažįstami. Su kitais reikėjo susipažinti. Daugiausia palikuonių turėjo senelio brolis Antanas ir pats Jonas. Senelio sesers Marytės Čepienės dalis palikuonių gyvena Amerikoje, o jos anūkė Danutė Andriusytė buvo viena iš suvažiavimo organizatorių. Jurgio palikuonys buvo tik du. Jie visi buvo atvažiavę iš Šalčininkų: Lilija Rogožienė su sūnum Rimu.

Griškabūdyje nuėjom į kapus prie prosenelio Juozo kapo. Suradom ir Jurgio Jablonskio kapą, paskui visi išvažiavom į Rygiškius. Privažiavę Rygiškius, pasiklydom, nebuvo jokių kelio ženklų, važiavom lauko keliais, kol sutikom dirbantį ūkininką, kuris mums nurodė kur važiuoti. Sode jau buvo sustatyti ilgi stalai ir suolai, bet vos tik pradėjom krauti ant jų vaišes, dangus užtemo ir atrodė, kad tuoj pils. Pradėjom viską nešti į trobą, bet lietus mus tik pagąsdino ir labai greitai praėjo, tai vėl atgal į sodą. Stalai buvo tikrai lietuviškai apkrauti, visi vaikštinėjo, vaišinosi, skaitė iškabintą didelį "Rygiškių Jablonskių giminės ratą" dar jį papildydami ir aiškinosi kas yra kas. Vytautas Tarasonis paskaitė Jablonskių genties istoriją. Paskui vėl vaišinomės, fotografavomės visi kartu ir atsiėmėm šakomis.

Nuotaika visą laiką buvo puikiausia. Tada Tarasonio nepaklausiau, bet dabar, suskaičiavus veidus nuotraukose, randu jų 75, įskaitant marčias ir žentus. O kiek skirtingų pavardžių, tai net nežinau.

Pas drožinėtoją Žlabį

Pakvietimą į Algio Vaitiekūno vestuves jau seniai turėjome ir su mūsų Algiiu ieškojome gražios dovanos. Didžiosios gatvės suvenyrų turguje radome labai gražų medinį dubenį iš gumbuotos beržo šaknies. Norėjome didesnio, tai drožinėtojas Žlabys mums pakvietė atvažiuoti pas jį į Giniūnų kaimą netoli Varėnos.

Tad susiskambinom su Žlabiu ir nuvažiavom. Išsukom iš plento, išsukom iš

vieskelio, važiuom smėlėtais miško keliais, bet Žlabio neradom. Pasiklausėm vienoj sodyboj kiek atokiau nuo kelio. Pataikėm! "Va, tenai". O tenai nė kelio nebuvo, tiesiog per pievą privažiavom prie mažos trobelės su mažu darželiu. Prie trobelės didelis stalas, o už jo sėdėjo Žlabys ir skaptavo dubenį. Parodė jį mums ir nutarėm, kad tiks dovanai, kai bus baigtas. Aplinkui bėgiojo vaikai. Viena mergaitė apie 13 metų, o kiti visi maži, pats mažiausias plikas plikutėlis. Ir nesistebiu, nes buvo labai karšta. Tuoj atėjo ir Žlabienė, pasivaikščiojom aplink trobelę ir prie gražaus tvenkinio. Mergaitė tuoj priskynė įvairių salotų ir paruošė mums kuklias vaišes. Šeiminkė parodė mums ir trobelės vidų.

Negalėjau net įsivaizduoti, kaip ten gali sutipti šeima su aštuoniais vaikais. Pradėjom kalbėtis. Kai sužinojo, kad mes iš Australijos, šeiminkė sakė: "Aš turiu pusbroli Australijoje, bet nežinau, kuria mieste." "O kaip jo pavadė?", klausiu. "Valužis", sako, o mes su Algiiu vienas kitą žvalgėm. "Gintaras?" "Taip, ar jūs jį pažįstat?" - nustebusi klausia. "Tai mano švogėris", - sako Algis. Tai jau pasidarė visai įdomu kalbėtis. Kaip giminėms, Žlabienė mums papasakojo neseniai juos labai sujaudinusią istoriją.

Kaimo bendruomenė labai nepatiko, kad vaikai auga "kaip laukiniai" – mažiukas net plikas bėgioja – nors mergaitė tvarkingai lanko mokyklą. Jie vis ragino tėvus atiduoti vaikus į prieglaudą ar išdailinti žmonėms auginti. Vieną dieną tėvai grįžo iš Vilniaus pardavinėję Žlabio darbus, ir nerado visų aštuonių vaikų. Pasirodo, jie jau buvo surinkti ir net paskirti įvairiom šeimom, tik dar neišdalinti. Žlabienė vaikus susirinko ir parvežė namo, bet viršaitis pagrąsino, kad teismas visvien privers vaikus atiduoti. "O pagalvokit, mūsų kaimo paštininkė visą dieną girta, bet iš jos niekas nesikėsina dukters atimti", - piktinosi Žlabienė.

Dar pasikalbėjom, susitarėm dėl drožinio kainos (400 litų, tiek, kiek Algiiui kainavo automobilis), pasakė, kada atvažiuo-

ti pasiimti ir išvažiavom.

Grįžus aš tą vaikų pagrobimo istoriją papasakojau Vytautui, sakau, ar negalima ko nors padaryti. Vytautas tą reikalą labai greitai sutvarkė, ir Žlabiams galėjom pranešti, kad jų vaikų niekas nejudins, kol reikalus nebus nuodugniai ištirtas. Galų gale viskas pasibaigė tuo, kad Gražina iš Landsbergio Fondo prikrovė pilną dėžę drabužių Žlabių šeimai, o Žlabiui paprašius, Algis vieton pinigų jam atidavė savo automobilį. Netrukus jiems buvo parūpintas butas Vilniuje.

Algio Vaitiekūno vestuvės

Atėjo Vaitiekūno vestuvių diena. Į Vilnių iš Melbourne atvažiavo jo mama Vida, brolis Juozas su sūnum, o iš Amerikos teta Nilė. Vida namuose paliko sirguliuojančią Rasą ir pati ne kaip jautėsi, bet kaip gi nevažiuoti į sūnaus vestuves!

Mūsų Algis atvažiavo mūsų paimti jau nauju automobiliu ir nuvažiavom į šv. Jokūbo bažnyčią. Kaip nustebo me prie bažnyčios sutikę mūsų melbournišką kapelioną Egidijų! Visa ceremonija labai gražiai praėjo, tik paskui reikėjo dar važiuoti į civilines sutuoktuves, tai visi nuvažiavome. Paskui, jau iš namų, važiavome į labai prašmatnų "Vilonos" restoraną už Vilniaus. Kompanija buvo mišri: dalis mums pažįstamų, bet dauguma Algio Vaitiekūno ir jo žmonos draugai ir bendradarbiai norvegai ir kiti. Salė buvo labai didelė, ir prie stalų buvo labai linksma. Aišku, buvo kalbos, net Juozo sūnus pasakė kalbą, visi fotografavosi. Pjaustant vestuvinį tortą mums pasakė, kad vienoje skiltelėje yra kortelė dovanai. Taip jau "pasitaikė", kad ta skiltelė teko Vidai, ir ji gavo dovanų jau išaiškintą, padidintą ir įremintą vestuvių nuotrauką. Tai bent organizacija!

Kai po dvejų metų vėl buvau Vilniuje, važiavome į Anikos Vaitiekūnaitės krikštynas Bendorėliuose. Tai labai gražus turtingų žmonių rajonas, visas aptvertas ir saugomas. Jų namas erdvas, rūsy geras vyvų rinkinys, profesionaliai paruoštos vaišės kieme prie staliukų, o Anika dėmesio centre.

Tęsinys kitame MP nr.

Kas - kur...

Atkelta iš 6 psl.

Kelionei į Lietuvą ir buvimui joje, Australijos lietuviams atstovaujantiems virš 70 sportininkų reikėjo gana nemažai finansinių lėšų. ALFAS Valdyba kreipėsi į kelias mūsų Bendruomenės organizacijas, o per "Mūsų Pastogę" (nuoširdžiai dėkojame jiems) buvo kreiptasi į Australijos lietuvių su prašymu finansiškai paremti mūsų sportininkus. Labai džiugu, kad ji buvo gauta. Didžiausia auka gauta iš Australijos Lietuvių Fondo – \$1000. Nuosirdus sportininkų ačiū jiems, ypač pirmininkui Algiiui Šimkui, kuris jaunystėje buvo geras sportininkas ir gerai supranta mūsų sportininkų darbus bei vargus.

Gražiai atsiliepė ir "Mūsų Pastogės" skaitytojai, savo aukomis paremdami sportininkus. Po \$100 aukų – G. ir Ž. Kišonas, NSW, E. Šilienė ir A. Gabas, Viktorija ir Vida Viliūnas, ACT. Po \$50 – J. Penkaitis, Dana Skorulienė, G. Aras visi NSW, Birutė ir Vytautas Vaitkai, J. Kirša, J. Klupšas, A. ir L. Prancūnas (VIC),

ALFAS pirmininkas Jeronimas Belkus.

Liudas Budzinauskas ACT, V. Jakštas, QLD, P. Šiaučiūnas – N/a. \$30 – R. Ragauskas N/a. \$20 – V. Kauneckas NSW, \$10 – A. Staigirdas, NSW. Dar kartą nuosirdžiai dėkojame.

Labai didelę paramą mūsų sportininkams suteikė Lietuvos tautinis olimpinis komitetas, padovanodamas gražias vyrų krepšinio uniformas, ir Lietuvos "Žalgirio" draugija – merginų krepšinio uniformas. Ačiū jiems.

Aukos brolių Vileišių paminklui

Paminklo didiesiems Lietuvos kėlėjams – broliams Vileišiams projektavimo darbams sparčiai pajudėjus priekin, į Vilniaus Banke esančią "Vileišių kolegijos" sąskaitą

a.s. IT 247044060004012653

įnešėme suaukotą 2,900 sumą.

Paminklui aukojo:

G. Žemkalnis	VIC \$ 22	P. Jokūbaitis	VIC \$ 50
Melbourn Entuziastės	VIC \$ 1000	V. Šliogeris	NSW \$ 20
J. Žalkauskas	VIC \$ 10	D. Skorulis	NSW \$ 50
E. Šurnienė	VIC \$ 50	I. O'Dwyer	VIC \$ 50
V. Račiūnas	NSW \$ 100	Canberros Lietuvių	
Melbourn Katalikų		Bendruomenės Sąjunga	ACT \$ 500
Moterų Draugija	VIC \$ 300	G. Jokūbaitienė	VIC \$ 30
J. Žalkauskienė	VIC \$ 10	Melbourn Socialinės	
M. Sažnenienė	VIC \$ 10	Globos Moterų Draugija	VIC \$ 300
P. Bimba	VIC \$ 20	V. Navakas	SA \$ 200
V. Petraitienė	VIC \$ 30	V. Alekna	VIC \$ 10
		Z. Mackevičius	VIC \$ 100

"Vileišių kolegijos" vardu nuosirdus ačiū visiems aukotojams.

Norintieji paremti paminklo broliams Vileišiams Vilniuje pastatymą, gali siųsti aukas į "Talkoje" esančią "Vileišių kolegijos" sąskaitą Nr. 888.

Melbourn Entuziastės

Keliaujančių į Lietuvą žiniai

Artėjant didžiajai Lietuvos Tūkstantmečio šventei, gausus būrys Australijos lietuvių dalyvaus šventiniuose, kultūriniuose ir sporto renginiuose Lietuvoje. Noriu pasidalinti žiniomis apie Australijos Jungtinio Choro ir Viktorijos Valstijos Jungtinės šokių grupės koncertinę kelionę į Dainų ir Šokių Šventę 2009 m. "AMŽIŲ SUTARTINĖ".

Birželio 22 d. (pirmad.) šokėjai išvyksta į Zarasus. Tėn praleis kelias dienas ir **birželio 25 d. (ketvirtad.)** 11 val. ryto dalyvaus bendroje repeticijoje jau su chorstais Panevėžyje.

Choristai iš Vilniaus į Panevėžį išvyks **ketvirtad., birželio 24 d., 9.30 ryto**. Pakeliui aplankys Molėtus, Anykščius, Arklių muziejų, Puntuką, Baranausko muziejų. Į Panevėžį atvyks pavakary ir ten pasiliks nakvynei.

Birželio 25 d. (ketvirtad.) 11 val. ryto vyks bendra repeticija su šokėjais. **18 val. – Koncertas** Panevėžio muzikiniame teatre. Po koncerto dar viena nakvyne Panevėžyje.

Birželio 26 d. (penktad.) 9.30 val. ryto koncertinė grupė išvyks iš Panevėžio į Punksą. Lenkijoje. Ekskursinė kelionė vyks pro Šiaulius, Kryžių kalną, Kauną iki Seinų. Lenkijoje. Choristai apsisitos nakvynei Seinų Lietuvių Namuose.

Birželio 27 d., šeštadienį, vyks bendra repeticija ir koncertas Punkske.

Birželio 28 d., sekmadienį, koncertinė grupė dalyvaus Lietuviškų ansamblių sąskrydyje Burbiškėse, prie Galaduso ežero. (Tiksliai nežinoma, kada vyks ekskursija autobusu po Seinų – Punksko kraštą, bet tokia ekskursija bus).

Birželio 29 d., pirmadienį, vyks kelionė iš Punksko į Vilnių pro Grūto parką ir Trakus. Numatyta sugrįžti į Vilnių, į Vivilskio bendrbutį apie 18/19 val.

PASTABA: Per ekskursijas kiekvienas susimoka įėjimo mokesčius.

Liepos 1 d., trečiadienį, Šokių šventės repeticijų pradžia šokėjams "Žalgirio" stadione. Vilniuje dar vyks **Ansamblių vakaras – METAI – Kalnų parke** ir **Folkloro diena – Sereikiškių parke**. Kadangi mūsų tarpe nėra dalyvaujančių šiuose renginiuose, smulkesnės informacijos neturime.

Liepos 4 d., šeštadienį prasidės Dainų šventės, pavadintos "Tūkstančio aušrų dainos Lietuvai". Repeticijų pradžia Vingio parke.

Liepos 5 d., sekmadienį – ŠOKIŲ DIENA "Žalgirio" stadione.

Liepos 6 d., pirmadienį – DAINŲ DIENA Vingio parke.

Choristams apgyvendinimas Vivilsko 36 nuo repeticijų dienos iki Dainų dienos nemokamas. Kitomis dienomis reikės mokėti už parą po 40 Lt asmeniui.

Pateikė **Jadvyga Dambraskienė** pagal Henriko Antanaičio informaciją

Rašydami testamentą, nepamirškite ir "Mūsų Pastogės".

Remkite iševijos spaudą!

7

Trakų šventėje kausis riteriai

Trakų pusiasalio pilyje birželio 6 ir 7 dienomis vyks tradicinė Viduramžių šventė su riterių turnyrais ir amatininkų išmone. Kasmet vykstančioje šventėje galima ne tik susipažinti su viduramžių amatais, bet ir stebėti jau antrąjį tarptautinį riterių turnyrą Kariuomenės vado kalavijui laimėti.

"Dėl įsteigto prizo susikaus riteriai iš Lietuvos, Vokietijos, Italijos, Lenkijos ir Baltarusijos. Į keturis pogrupius suskirstyti riteriai išstadienį kausis dėl patekimo į finalines kovas, kurias Pusiasalio pilies kieme stebės ir Prezidentas Valdas Adamkus bei kariuomenės vadai Valdas Tutkus", - sako Trakų pilies brolijos "Viduramžių pasiuntiniai" vadovas Karolis Jankauskas. Anot jo, šiais metais turnyre riteriai kausis tik dvirankiais kalavijais, nenaudos skydų gynybai. Pirmąsyk Lietuvoje vyks ir riterių penketukų turnyras, kuriame kausis ne pavieniai kovotojai, o riterių brolijos.

"Būtent šiose kautynėse ir išryškėja riterių brolių gebėjimai kautis masiniuose mūšiuose. Be to, jose galioja ne taškų skaičiavimo, o "paskutinio išlikusio gyvo" taisyklė – riteriai kovoja iki paskutinio dar pastovėti ir kalaviją nulaikyti gebančio kovotojo", - teigia K. Jankauskas.

Abi šventės dienas svečiai turės retą galimybę susipažinti su senųjų amatų technologijomis, išgityti unikalių istorinio paveldo tradicijas puoselėjančių amatininkų gaminių, paragauti viduramžių skanėstų ir išbandyti nekasdienių pramogų.

Šiais metais pirmą kartą šventėje dalyvaus senovės baltų gyvenimo ir amatų klubas "Stebulė". Klubas pristatys IX-XII a. archeologinių radinių rekonstrukcijas: aukštaičių kario aprangą ir ginkluotę, atkurtus pagal Marvelės kapinyno (Kauno r.) radinius, atkurtus kaulo ir rago dirbinius – verpstukus, adiklius, kirvukus – bei žiemgalių ir kuršių juostas, austas keliais archajiškais būdais.

Šventėje ir savo amato subtilybės lankytojams pristatys Vilniaus puodžių cecho meistrai, viduramžių kalvystės mokyklų lietuvių ir vokiečių kalviai. Kaip išsišokti medinę geldą ar kitą senovinį būties rakandą, rodys medžio meistrai. Bus galima susipažinti su senąja vitražo ir

Trakų pilies kieme kausiasi riteriai. (2008 m)

knygrištytės technika, pasimokyti žvejybos bučių pynimo ir tinklų rišimo. Apie aukškalystės paslaptis pasakos ir atkurtus viduramžių papuošalus demonstruos dvaro juvelyrų pramintas Kazimieras Bariškauskas. Bus galima išsivirti muilo iš pelenų bei augalinių riebalų su pievų gėlių žiedais ir žolelių arbatų pagal viduramžių receptus.

Šventėje vyks lankininkų turnyras, naujas programos rodys Trakų pilies brolijos "Viduramžių pasiuntiniai" šokių studija ir Olštyno (dabartinė Lenkija, buv. Allenstein Rytprūsijoje) pilies riterių brolijos aktoriai, pirmą kartą šventėje dalyvaus viduramžių miniatiūrų teatras iš Minsko "Majantkovy Teatr". Šokio ir ugnies studija "Čiutytė" užburs šokio ir ugnies harmoniją, o sekmadienio pavakarę koncertuos folk-roko grupė "Atalyja".

Nebus pamiršti ir mažieji šventės dalyviai – jiems spektaklį "Trys paršiukai" rodys Vilniaus teatras "Lėlė", vyks konkursas "Pieši viduramžius", mergaitės galės lankyti damų, o berniukai – riterių mokyklėlės, kuriose bus mokoma viduramžių gero elgesio taisyklių. Suaugusieji galės rungtis viduramžių žaidimuose ir estafetėse, o drąsiausieji turės galimybę užsidėję tikrus riterio šarvus kautis "Kovingiausio žiūrovo" turnyre.

Šeštadienio vakarą šventės svečiai pamatys inscenuotą medinės pilies šturmą, kuriame dalyvaus daugiau nei 100 kovotojų: zvimbs liepsnojančios strėlės, gaus patrankos ir bombardos, žvangės kalavijai. Vakaraų vainikuos įspūdingas "Viduramžių pasiuntinių" ugnies šou.

Padėka

Nuosirdžiai dėkojame sydnėjškiei p. **Jadvygai Dambraskienei** už geranorišką pagalbą ir \$100 auką Australijos Lietuvių Bendruomenei.

ALB Krašto Valdyba

Padėka

Esame dėkingi sydnėjškiei p. **Onai Meiliūnienei** už \$50 auką Sydnėjaus lietuvių chorui "Daina".

Choro "Daina" vadovė ir choristai

Australijos lietuviai sportininkai dalyvaus VIII Pasaulio Lietuvių Sporto Žaidynių šiose sporto šakose

Biliardas - Pulo klubas "Kuba", **birželio 27 ir 28 dienomis**. Architektų g. 152, Vilnius.
Golfas - Sostinių golfo klubas, **birželio 26 ir 27 dienomis**. Pipiriskių k., Pastrėvės sen., Elektrėnų sav.

Krepšinis (jauniai, suaugusieji, veteranai) **birželio 26, 27 ir 28 dienomis**. Dar nepasiskelbtos sporto bazės.

Plaukimas - "Lazdynų laisvalaikio centro" baseinas, **birželio 27 dieną**. Erfurto g. 13, Vilnius.

Stalo tenisas (jauniai, suaugusieji, veteranai) **birželio 26, 27 ir 28 dienomis**. "Tauro" sporto mokykla. Žygio g. 46, Vilnius, (10.00 - 20.00 val.)

Tenisas (jauniai, suaugusieji, veteranai) **birželio 26, 27 ir 28 dienomis**. V. Gerulaičio teniso akademija, Ažuolyno g. 7, Vilnius; Teniso kortai, Sereikiškių parkas, Maironio g. Vilnius.

Informaciją pateikė **Jeronimas Belkus**
ALFAS pirmininkas

Mūsų Pastogė Nr. 22, 2009.06.10, psl. 7

Notice of EXTRAORDINARY MEETING of Lithuanian Club Ltd.

Members are notified that an Extraordinary General Meeting of Lithuanian Club Limited will be held at 16-20 Meridith Street Bankstown at 2.00 pm on Saturday 13 June 2009 to consider the following special resolutions:

1. That the Extraordinary General Meeting be treated as and have the same agenda as required at an Annual General Meeting including the items of business required by Clause 31 of Articles of Association and that to the extent necessary the Articles of Association be waived to permit this to occur.

2. That (as required at a General Meeting) the present Board of Directors stand down and that there be an election of Directors for a period of one year from nominations received by the Secretary following issue of a Notice of meeting to the members together with other general business.

In the event that special resolutions 1 & 2 are passed there will be an election of Directors and members are invited to send provisional nominations for the position of directors to the Secretary in writing. It is intended to ask the meeting to resolve that any time limits be waived which would prevent the meeting from proceeding, or which would prevent nominations of Directors being received.

Garry PENHALL
Secretary

Išvežimų minėjimas Melbourne

Sekmadienį, birželio 14 dieną, 2 val. po pietų Melbourne Lietuvių Namų Teatro salėje minėsime Gedulo ir Vilties Dieną. Maloniai kviečiame visus gausiai dalyvauti.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

Jungtinis Baltų Komitetas
maloniai kviečia visus dalyvauti

Sibiro Trėmimų Minėjime,

kuris įvyks sekmadienį, birželio 14 dieną, 2 val. po pietų,
Latvių Namuose, 32 Parnell Street, Strathfield.

Paskaitą skaitys teisininkė Ginta Villūnaitė.

Meninėje programos dalyje pasirodys Sydnėjaus Lietuvių choras "Daina".

Pabaltiečių Trėmimų Minėjimas Canberroje

Trėmimų Minėjimas įvyks sekmadienį, birželio 14 dieną, 2 val. p.p. Lenkų Klube, David Street, Turner.

Šia proga paskaitą skaitys dr. Juris Reinfelds (Professor at the University of Wollongong). Po trumpos meninės programos seks vaišės.

Canberros Lietuvių Bendruomenės Sąjunga

Trėmimų minėjimas Hobarte

ALB Hobarto Apylinkės Valdyba praneša, kad sekmadienį, birželio 14 dieną, 10 val. ryto, Šv. Petro liuteronų bažnyčioje, Davie Street, įvyks Baltijos tautų tremtinių į Sibirą minėjimas.

Prašome dalyvius atnešti po lėkštę užkandžių bendroms vaišėms.

10% NUOLAIDA
KAI PAMINIS ŠIA REIKALAVIA

SAVICKAS DESIGN
HANDCRAFTED DESIGNER JEWELLERY

by Melsa Savickaitė Lanyon

aplankykite tinklalapį

www.savickasdesign.com

Pamaldos Sydnėjaus lietuviams

Sekančios pamaldos Sydnėjaus lietuviams įvyks sekmadienį, birželio 21 dieną, 11.30 val. ryto St. Joachim's bažnyčioje, Lidcombe. Kun. Jonui Stankevičiui išvykus į Europą, šv. Mišias atnašaus jo rekomenduotas kunigas. **Katalikų Kultūros Draugija**

AL Dienų Ruošos Komitetas Melbourne 2010

Pirmininkė Rita Mačiulaitienė tel: 0425 704 890

Iždininkė Vilija Dukas Sekretorė Danguolė Juška

Korespondencijos adresas: 20 Boyd Street, ALTONA, Victoria 3018.

e-mail: juskagiri@y7mail.com

Sydnėjaus Lietuvių Klubas

16 - 20 Meredith Street, Bankstown

Tel.: (02) 9708 1414 E-mail: contactus@lithuanianclub.org.au
www.lithuanianclub.org.au

Klubo darbo valandos:

Nuo antradienio iki penktadienio Klubas dirba nuo 12 val. dienos
Sekmadieniais Klubas dirba nuo 12 val. dienos.

Šeštadieniais – privatūs renginiai.

Šermenys pagal reikalą gali būti rengiami bet kurią dieną.

Klubo restoranas "The Little Onion" dirba:

antradieniais – penktadieniais:

pietūs 12 val. dienos – 2.30 val. p.p.

vakarienė 5.30 val. p.p. – 8.30 val. p.p.

sekmadieniais:

12 val. dienos – 6 val. p.p.

Skambinkite: ALVYDAI mob. tel.: 0422 655 902

Kortų žaidimas "Teksaso Pokeris" vyksta penktadieniais,
7 val. p.p. Galite laimėti piniginius prizus. **Prizas – \$2,000.**

Karaoke kiekvieno penktadienio vakarą (nuo 7 val. vakaro).

Biliardo varžybos Klube vyksta ketvirtadieniais nuo 7 val. p.p.

Kreipkitės į Petrą Buroką mob. tel.: 0424 725106.

Laukiame gausaus dalyvių būrio.

Šiais metais minint Lietuvos Tūkstantmetį, Sydnėjaus Lietuvių Klubas kviečia Klubo narius bei jų šeimas padovanoti augalą su puodu. Kai lankysitės Klube, galėsite pažiūrėti, kaip Jūsų augalas auga ir bujoja. Tas puodas su augalu turės Jūsų šeimos įrašą ir metus, kada Jūs jį padovanojot Klubui. Kaina būtų \$200. Norintys padaryti tokią dovaną, prašomi kreiptis į Klubo Administraciją arba Jadvygą Burokienę tel.: 9522 8275.

Klubo narių ir jų svečių dėmesiai

Kviečia į VDU vasaros stovyklą

Vytauto Didžiojo Universitetas (VDU) rugpjūčio 3-7 dienomis organizuoja vasaros stovyklą „Susipažink, atrask, sužinok, žaisk ir kurk!“. Moksleivių lauks susitikimai su įvairių sričių specialistais, diskusijos, lietuviškų filmų peržiūros, ekskursijos ir daug įvairių pramogų. Tai puiki proga pažinti universiteto gyvenimą, daugiau sužinoti apie ekonomikos, humanitarinius, socialinius, menų mokslus bei studijų programas, surasti naujų draugų ir geriau pažinti save.

Kviečiame nepraleisti galimybės ne tik linksmai, bet ir kūrybingai praleisti pirmąją rugpjūčio savaitę akademiniame aplinkoje ir susipažinti su naujais žmonėmis bei disciplinomis. Registracija į vasaros stovyklą vyksta iki 2009 m. liepos 1 dienos. Dalyvių skaičius ribotas! Dalyvio mokestis – 360 Lt / 110 Eur (į kainą įskaičiuotas apgyvendinimas ir maitinimas).

Dėmesio! užsiregistravus tos pačios klasės ar mokyklos 10 moksleivių grupei, grupės vadovui (klasės auklėtojas ar mokytojas) dalyvio mokestis ir transporto išlaidos nebus skaičiuojamos (kompensuojama iki 500 Lt).

Norėdami gauti daugiau informacijos kreipkitės į vasaros stovyklos koordinatorių Tada Stalygą, tel.: + 370 37 327 981, faks. +370 37 327 989, el. p. t.stalyga@trt.vdu.lt.

Mūsų Pastogė

AUSTRALIAN LITHUANIAN WEEKLY

Published by the Lithuanian Community Publishing Society Ltd.

Leidėjas Lietuvių Bendruomenės Spaudos Sąjunga

Leidėjo, administracijos ir redakcijos adresas: P.O. Box 550, Bankstown, NSW 1885.

Lietuvių Klubas "Dainava", 16 - 20 Meredith Street, Bankstown.

Tel.: (02) 9782 0080, E-mail: mpastoge@bigpond.com

Tinklalapis: www.users.bigpond.com/mpastoge

Redaktorė Dalia Doniela

Redakcinė Kolegija: Antanas Laukaitis, Anskis Reisgys, Vytenis Šliogeris
Redakcija rašinius taisto ir skelbia savo nužiūrą. Rankraščiai negrąžinami ir nesaugomi.
Spausdinamuose rašiniuose reiškiamą nuomonę nebūtinai sutampa su redakcijos ir leidėjų nuomone

Prenumerata metams \$65.

Užsienyje oro paštu - \$140.00. N.Zelandijoje oro paštu \$115.00.

Organizacijų informaciniai skelbimai – neapmokami.

Apmokamų skelbimų kaina: \$6.60 (įskaitant GST) už 1 cm per dvi skiltis.

Lietuviškomis organizacijoms 15% nuolaida. Kartojant, 50% nuolaida.

Šventiniai sveikinimai – \$20, užuojautos ir maži vienkartiniai skelbimai – \$25.

Už skelbimų turinį redakcija neatsako.